



ISSN 2299-0356

Filozoficzne Aspekty Genezy — 2023, t. 20, nr 1

Philosophical Aspects of Origin

s. 9–11



<https://fag.ifil.uz.zgora.pl/index.php/fag/issue/view/23/63>

Od redakcji

Published online: September 14, 2023.

Niniejszy tom składa się z pięciu uporządkowanych tematycznie artykułów, listu do redakcji i recenzji.

W części pierwszej poświęconej problematyce genezy zamieszczono trzy artykuły.

Jan Woleński w artykule „O wyjaśnianiu genetycznym” poddaje analizom ten rodzaj wyjaśniania, zestawiając je z trzema innymi, podstawowymi rodzajami wyjaśniania naukowego. Pod pojęciem wyjaśniania genetycznego autor rozumie konstrukcję ciągu genetycznego, którego ostatnim elementem jest wyjaśniany fakt. Tak pojmowana procedura konstruowania dla swojego właściwego funkcjonowania wymaga uwzględnienia szeregu czynników, z których najważniejsze to: użycie twierdzeń ogólnych, wyznaczenie ram czasowych, uwzględnienie wyjaśnień alternatywnych oraz przyjęcia określonego rozumienia przyczynowości.

Zenon Roskal w artykule „Geneza opozycji między monizmem a dualizmem. Uwagi historyczno-terminologiczne” podejmuje problem genezy opozycji między monizmem a dualizmem. Autor skupia się na ukazaniu kontekstu historycznego, w którym pojawiła się ta opozycja oraz analizuje terminologię związaną z tą opozycją. Pokazuje też, że w związku z uniezależnieniem się filozofii od teologii pewne terminy, które były wykorzystywane do prezentacji doktryn teologicznych, zostały zaadaptowane do badań filozoficznych. Autor przedstawia również transfer terminologii z teologii do filozofii i interpretuje dualizm jako pojęcie liminalne.



Piotr Podlipniak, w artykule „Geneza muzykalności a powstanie świadomości konceptualnej człowieka”, przedstawia współczesne poglądy na genezę muzykalności i wskazuje na możliwą rolę ewolucji muzykalności w powstaniu złożonej świadomości konceptualnej, jaka charakteryzuje współczesnych ludzi. Autor analizuje także prawdopodobne funkcje adaptacyjne muzyki oraz ich związek z kluczowymi dla doświadczenia muzyki zdolnościami poznawczymi, a także hipotetyczną rolę ewolucji baldwinowskiej w powstaniu muzykalności.

Część druga, poświęcona nauce i religii, zawiera dwa artykuły.

Piotr Bylica w artykule „Is Being a Good Empiricist the Same as Being a Good Naturalist? The Case of the Relationship Between Science and Christian Theism” uzasadnia tezę, zgodnie z którą dobry empirysta nie musi być ani naturalistą metodologicznym, ani naturalistą metafizycznym. Do tego celu wykorzystuje argumentację Paula K. Feyerabenda i stworzone przez siebie narzędzie badawcze, jakim jest model poziomów analizy.

Adam Świeżyński, w artykule „Początek Wszechświata — między teologicznym stworzeniem a kosmologicznym przekształceniem”, poddaje analizom i zestawia kosmologiczne i teologiczne rozumienia początku Wszechświata. Autor udziela też odpowiedzi na pytanie, czy są to stanowiska wzajemnie wykluczające się czy komplementarne.

Tom kończy list do redakcji i recenzja.

2 czerwca 2023 roku w Krakowie odbyła się, zorganizowana przez Fundację En Arche, debata zatytułowana „Inteligentny projekt w przyrodzie – iluzja czy rzeczywistość?”. Tezy o obecności projektu w przyrodzie bronili Michael Behe i Richard Sternberg. Przeciwno tezie tej wystąpili Michael Ruse i Małgorzata Moczyłowska-Vidal. W liście do redakcji zatytułowanym „Why Do Academics Not Seriously Consider Intelligent Design?” Michael Behe przedstawia swoje przemyślenia na temat przyczyn, dla których wielu naukowców skutecznie odmawia rozważenia idei wykrywalnego projektu w przyrodzie.

Radosław Kazibut w recenzji książki Jamesa Portera Morelanda **Scjentyzm i sekularyzm. Jak reagować na niebezpieczną ideologię** (przeł. Rafał Pokrywiński, Summa, Fundacja Prodoteo, Warszawa 2021), zatytułowanej „Pitbulle w bunkrach” zauważa, że Moreland w równym stopniu jak Richard Dawkins zasłużył sobie na przydomek pitbulla. Zdaniem Kazibuta, z podobną energią i zaangażowaniem jak Dawkins, Moreland broni swojej wizji świata. Ten ostatni występu-

je przeciwko scjentystycznej wizji świata, którą uznaje za szkodliwą dla rozwoju samej nauki. Autor recenzji omawia książkę Morelanda i polemizuje z jej niektórymi tezami.

Krzysztof J. Kilian